

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. január 29.
(OR. en)

5908/24

DEVGEN 13
SAN 49
ACP 15
RELEX 123
SUSTDEV 14
ONU 11
CONUN 26

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Dátum: 2024. január 29.

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 5495/24

Tárgy: Az EU globális egészségügyi stratégiája – Jobb egészséget mindenkinek
változó világunkban
– A Tanács következtetései (2024. január 29.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak „Az EU globális egészségügyi stratégiája – Jobb egészséget mindenkinek változó világunkban” tárgyú tanácsi következtetéseket, amelyet a Tanács a 2024. január 29-i 4003. ülésén jóváhagyott.

A Tanács következtetései: Az EU globális egészségügyi stratégiája – Jobb egészséget mindenkinek változó világunkban

1. Az Európai Unió Tanácsa üdvözi „Az EU globális egészségügyi stratégiája – Jobb egészséget mindenkinek változó világunkban”¹ című bizottsági közleményt. A Tanács újól meg erősíti, hogy az Unió és tagállamai – a partnerekkel együtt – vezető szerepet töltenek be a globális egészségügynek a szolidaritásra, az emberségre, a méltányosságra, a nemek közötti egyenlőségre, valamint az emberi jogok tiszteletben tartására építő előmozdításában.
2. A Tanács elismeri, hogy az elérhető legmagasabb szintű fizikai és mentális egészség emberi jog, valamint hogy az egészség előfeltétele a fenntartható fejlődésnek, és fontos következményekkel jár valamennyi társadalom biztonságára, stabilitására és jólétére nézve, többek között az Unión belül is. A Tanács leszögezi, hogy a mindenki számára elérhető jó egészség biztosításához alapvető fontosságú a nemek közötti egyenlőség érvényesítése, a káros nemi sztereotípiák elleni küzdelem, valamint a megbélyegzés és a hátrányos megkülönböztetés kezelése. A globális egészségügyhöz – amely alapvető pillére az Unió külpolitikájának, továbbá szerves részét képezi a szabályokon alapuló nemzetközi rend megerősítésének – hatékony multilateralizmusra és inkluzív többszereplős partnerségekre van szükség. A Tanács továbbá hangsúlyozza, hogy az Uniónak és tagállamainak vezető szerepet kell betölteniük annak biztosítása érdekében, hogy a globális egészségügy témája továbbra is kiemelt helyen szerepeljen a nemzetközi napirenden.

¹ 15585/22 – COM(2022)675: A Bizottság közleménye: Az EU globális egészségügyi stratégiája – Jobb egészséget mindenkinek változó világunkban.

3. A Tanács kiemeli, hogy a Covid19-világjárványból és más egészségügyi szükséghelyzetekből, a globális egészségügyi tendenciákból, valamint az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a szennyezés jelentette, az egész bolygót érintő hármás válságból és a gyorsan változó geopolitikai környezetből levont tanulságok arra mutatnak, hogy a globális egészségügy megújult megközelítésére van szükség az egészség fejlesztése és védelme érdekében, mégpedig a globális egészségügyi veszélyek megelőzése, az azokra való felkészülés és azok leküzdése, továbbá az egészségbiztonság szavatolása, az egészségügyi rendszerek megerősítése és az egyetemes egészségügyi ellátás előmozdítása révén, valamint az egészséget meghatározó tényezők figyelembevétele, illetve az egészséges élet és a jóllét előmozdítása révén, összhangban a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrenddel és annak fenntartható fejlődési céljaival.
4. A Tanács emlékeztet az Európai Uniónak a globális egészségügy terén betöltött szerepéről szóló 2010. évi bizottsági közleményre² és tanácsi következtetésekre³, és hangsúlyozza, hogy az Unió jelentősen hozzájárul az életmentéshez és az egészségfejlesztéshez, mégpedig politikai vezető szerep vállalása, pénzügyi hozzájárulások és technikai szakértelem révén. A globális egészségügy a „Global Gateway”⁴ stratégiának pillérét, az Unió globális, regionális és kétoldalú partnerségeinek pedig központi témáját képezi, többek között a kutatás és az innováció globális megközelítése⁵, valamint különböző „Európa együtt” kezdeményezések révén. A Tanács továbbra is elkötelezett a szakpolitikai koherencia és az emberi jogokon alapuló megközelítés mellett, és ezen túlmenően tudatában van annak, hogy az Uniónak a globális egészségügyhöz való hozzájárulásai túlmutatnak az egészségügyi ágazaton, és olyan területekre is kiterjednek, mint például a béke és biztonság, a mezőgazdaság, az éghajlatváltozás és a környezetvédelem, az oktatás, a kutatás és az innováció, a táplálkozás és az élelmezésbiztonság, a szociális védelem, a kereskedelem, valamint a víz, szanitáció és higiénia (WASH).

² 8281/10 – COM(2010)128: A Bizottság közleménye: Az Unió szerepe a globális egészségügy terén.

³ 9644/10 – A Tanács következtetései az Európai Uniónak a globális egészségügy terén betöltött szerepéről.

⁴ 14675/21 – JOIN(2021)30: Közös közlemény: A „Global Gateway”.

⁵ 8979/21 – COM(2021)252: Közlemény a kutatás és az innováció globális megközelítéséről.

5. A Tanács emlékeztet arra, hogy a közelmúltbeli tanácsi következtetésekből szorgalmazta a multilateralizmus megerősítését⁶, felhívta a figyelmet a globális egészségügy jelentőségére az európai egészségügyi unió megerősítésének kontextusában⁷, hangsúlyozta az Egészségügyi Világszervezetnek (WHO) a globális egészségügyben betöltött vezető, koordináló és szabályozó szerepét⁸, kiemelte, hogy fontos a globális egészség szemlélet (az „Egy az egészség” koncepció) alkalmazása⁸, az antimikrobiális rezisztencia kezelése⁹, valamint a vízhez, szanitációhoz és higiéniához (WASH) való hozzáférés biztosítása¹⁰, nyomatékosította, hogy az egészség, a jóllét és a gazdasági növekedés kölcsönösen kapcsolódnak egymáshoz¹¹, elkötelezte magát a gyermekek védelmére¹², valamint a fiatalok részvételének és szerepvállalásának előmozdítása mellett¹³, kifejezte az Unió azon törekvését, hogy 2050-re klímasemlegessé váljon¹⁴, továbbá szorgalmazta a dezinformáció elleni küzdelmet¹⁵. A Tanács ezen túlmenően emlékeztet a „senkit nem hagyunk hátra” elvre és az egyenlőség elvére, valamint a fejlesztéspolitikáról szóló új európai konszenzusra¹⁶, amely hangsúlyozza, hogy a globális egészségügy részét képezi a 2030-ig tartó időszakokra szóló menetrendre adott uniós válasznak, valamint emlékeztet arra, hogy az EU továbbra is elkötelezett valamennyi emberi jog előmozdításának, védelmének és érvényesítésének biztosítása, továbbá a Pekingi Cselekvési Platformnak és a nemzetközi népesedési és fejlesztési konferencia cselekvési programjának, valamint az ezek felülvizsgálati konferenciáin született eredményeknek a teljes körű és tényleges végrehajtása mellett, és ezzel összefüggésben a jövőben is kiáll a szexuális és reprodukció egészség és jogok érvényesítése mellett. Mindezek fényében az EU újlag megerősíti, hogy elkötelezett azon jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, hogy a saját szexualitása, illetve szexuális és reprodukció egészsége felett minden személy teljes mértékben maga rendelkezzen, továbbá arra vonatkozóan szabad és felelősségteljes döntéseket hozzon, hátrányos megkülönböztetéstől, kényszertől és erőszaktól mentesen. Az EU továbbá kiemeli, hogy egyetemes hozzáférést kell biztosítani a szexuális és reprodukció egészséggel kapcsolatos jó minőségű, megfizethető és átfogó tájékoztatáshoz, oktatáshoz – ezen belül is az átfogó szexuális neveléshez – és egészségügyi ellátáshoz.

⁶ 10341/19 – A Tanács következtetése a szabályokon alapuló multilateralizmus megerősítését célzó uniós fellépésről.

⁷ 14886/21 – A Tanács következtetése az európai egészségügyi unió megerősítéséről.

⁸ 12957/20 – A Tanács következtetése az EU-nak az Egészségügyi Világszervezet megerősítésében betöltött szerepéről.

⁹ 9112/20 – A Tanács következtetése az Európai Számvevőszék 21/2019. sz. különjelentéséről.

¹⁰ 13440/21 – A Tanács következtetése: Vízügyi kérdések az Unió külső tevékenységében.

¹¹ 13432/19 – A Tanács következtetése a jólléti gazdaságról.

¹² 10024/22 – A Tanács következtetése az EU gyermekjogi stratégiájáról.

¹³ 8629/20 – A Tanács következtetése: A fiatalok a külső tevékenységekben.

¹⁴ 5263/21 – A Tanács következtetése: Klíma- és energiadiplomácia – Az európai zöld megállapodás külső dimenziójával kapcsolatos célok teljesítése.

¹⁵ 14064/20 – A Tanács következtetése a reziliencia megerősítéséről és a Covid19-világjárvány összefüggésében felmerülő hibrid fenyegetések, többek között a dezinformáció elleni küzdelemről.

¹⁶ 10108/17 – Új európai konszenzus a fejlesztéspolitikáról (2017) – „A mi világunk, a mi méltóságunk, a mi jövőnk”

Az erőfeszítéseket az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési tervnek (2020–2024)¹⁷, az EU külső tevékenységére vonatkozó ifjúsági cselekvési tervről szóló tanácsi következtetéseknél¹⁸, valamint a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatását célzó stratégiának¹⁹ kell vezérelnie. A Tanács nyugtázza, hogy az Európai Bizottság elfogadta nemi esélyegyenlőségi stratégiáját²⁰ és az LMBTIQ-személyekről²¹ szóló stratégiáját, valamint a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési tervet (GAP) „Az EU külső tevékenységeiben a nemek közötti egyenlőség biztosítását és a nők szerepének megerősítését célzó ambiciózus program” (2021–2025) címmel, amelyeket az elnökség következtetéseiben üdvözölt.

6. A Tanács hangsúlyozza, hogy az Uniónak és tagállamainak – saját megbízatásuk és hatáskörük keretein belül – meg kell ragadniuk a lehetőséget arra, hogy erősítsék az általuk globális és regionális szereplőként kifejtett hatásokat annak érdekében, hogy konkrét és mérhető módon hozzájáruljanak egy egészségesebb és biztonságosabb világhoz az instabil, válság és konfliktus sújtotta helyzetekben is. Ezen összefüggésben a Tanács szorgalmazza a törekvések fokozását, mégpedig egy olyan átfogó megközelítés alkalmazása révén, amelyben a figyelem középpontja áttér a életmentésről, valamint a járványok előfordulásának és terjedésének csökkentéséről úgy, hogy az egészségfejlesztésre és a jóllét – például a mentális egészség – előmozdítására is kiterjedjen, valamint magában foglalja a hátrányos megkülönböztetés és a megfélemlítés elleni küzdelmet is, különösen, ami a nőket és a lányokat, a gyermekeket és a fiatalokat, az időseket, a fogyatékossgal élő személyeket, az LMBTI-személyeket, az őslakos népeket, valamint a kiszolgáltatott és marginalizálódott helyzetben lévő személyeket és közösségeket, továbbá a migráns és lakóhelyüket elhagyni kényszerült népességcsoportokat illeti. A Tanács kötelezettséget vállal a megkülönböztetés többszörös és interszekcionális formái elleni küzdelemre, az emberi jogokon alapuló megközelítés biztosítására és az egyenlőtlenségek kezelésére. Ezen erőfeszítéseknél a stratégia három, egymást kiegészítő prioritásának kell irányt szabnia:

- a) **az emberek egészségének és jóllétének javítása az egész életen át** – annak lehetővé tétele, hogy az emberek el tudják kerülni a betegségeket és egészségesek tudjanak maradni – ide tartoznak az egészséget meghatározó tényezőkkel kapcsolatos intézkedések a különböző ágazatokban és társadalmakban, az éghajlattól és a környezettől kezdve az oktatásig, valamint a víz, szanitációig és higiéniaig (WASH), a szegénység, az egyenlőtlenségek és a nemek közötti különbségek elleni fellépés, a humanitárius válságok megelőzése és az azokra való reagálás, a biztonságos, kielégítő, tápláló és egészséges étrendekhez való hozzáférés javítása, valamint a dohányzás és a káros alkoholfogyasztás elleni fellépés, mivel ezek a betegségek és a mortalitás kockázati tényezői;

¹⁷ 7029/20 – JOIN(2020)5: Az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési terv 2020–2024.

¹⁸ 15322/22 – A Tanács következtetései az EU külső tevékenységére vonatkozó ifjúsági cselekvési tervről.

¹⁹ 6268/21 – COM(2021)101: Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030).

²⁰ 6678/20 – COM(2020)152: Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia.

²¹ 13081/20 – COM(2020)698: Egyenlőségközpontú Unió: az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2020–2025).

- b) **az egészségügyi rendszerek megerősítése és az egyetemes egészségügyi ellátás előmozdítása** – a például a szexuális és reprodukív egészséghez kapcsolódó, minőségi, hozzáférhető, elfogadható és elérhető egészségügyi szolgáltatásokhoz való méltányos hozzáférés javítása, kiemelt figyelmet fordítva az egészségügyi alapellátásra, a közösségi részvételre és szerepvállalásra, az alapvető népegészségügyi funkciókra, a kutatásra és a digitalizációra, arra, hogy legyen elegendő és szakképzett egészségügyi dolgozó, hogy méltányos legyen a hozzáférés a megfizethető és minőségi egészségügyi termékekhez, mégpedig többek között a helyi gyártás, valamint az egyebek mellett a belföldi egészségügyi finanszírozás előmozdítására is kiterjedő, megfelelő és fenntartható egészségügyi finanszírozás útján, továbbá az átláthatóság, az elszámoltathatóság és az integritás erősítése, valamint a korrupció elleni küzdelem révén;
- c) **az egészségügyi veszélyek, köztük a világjárványok megelőzése és leküzdése az „Egy az egészség” koncepció alkalmazásával** – a jövőbeli egészségügyi válságok elkerülése és azok egészségügyi, társadalmi és gazdasági következményeinek enyhítése érdekében, mégpedig többek között fokozott reziliencia és hatékony megelőzési, felkészültségi és reagálási mechanizmusok révén, ideértve többek között az integrált és együttműködésen alapuló felügyeletet és nyomon követést, a népegészségügyi munkaerő megerősítését és az egészségügyi ellenintézkedésekhez való hozzáférés javítását, valamint az önkéntes technológiatranszfert, a globális kormányzásban meglévő hiányosságok kitöltését, egy jogilag kötelező erejű, a világjárványokról szóló nemzetközi megállapodást²², továbbá a nemzetközi egészségügyi rendszabályok megerősítését, az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem fokozását és vezető szerep biztosítását nemzeti, regionális és globális szinten.

²² A Tanács (EU) 2022/451 határozata, az Egészségügyi Világközgyűlés (WHA) SSA2(5) sz. határozata.

7. A Tanács megállapítja, hogy a stratégia olyan új paradigmát képvisel, amely a belső politikákkal jelentős összefüggésben a külpolitika valamennyi releváns területére kiterjed. A stratégia sikeres végrehajtásához innovatív, integrált, koordinált és bizonyítékokon alapuló szemléletre, új és különböző gondolkodásmódokra és munkamódszerekre, a tudásbeli hiányosságok kezelésére, valamint a belföldi és nemzetközi uniós fellépések közötti koherenciára van szükség. Ez magában foglalja a multilaterális rendszer megerősítését, valamint a szolidaritáson, a közös felelősségvállaláson és a közös felelősségvállaláson alapuló, méltányos és kölcsönösen előnyös globális, regionális és kétoldalú partnerségek felgyorsítását, a felkészültséget, a rezilienciát és a nyitott stratégiai autonómia előmozdítását, valamint egy több ágazatra kiterjedő, az egészségügyi szempontok minden szakpolitikában való érvényesítését célzó megközelítés alkalmazását, valamennyi releváns szakpolitikai terület bevonásával és valamennyi rendelkezésre álló eszköz igénybevételeivel. A Tanács hangsúlyozza, hogy kollektív módon fokozni kell a globális egészségügy finanszírozását globális, regionális és nemzeti szinten, többek között vissza nem térítendő támogatások és innovatív finanszírozás, a partnerországok belföldi forrásai mozgósításának az elősegítése, valamint a nyitott és kiszámítható kereskedelem előmozdítása révén. E tekintetben a Tanács megismétli azt a vállalást, hogy az „NDICI - Globális Európa” eszközről szóló rendelet alapján finanszírozott hivatalos fejlesztési támogatásnak legalább a 20 %-ával kell hozzájárulni a társadalmi befogadáshoz és a humán fejlődéshez.
8. A Tanács üdvözli a stratégiát és felszólítja a Bizottságot, a főképviselőt és a tagállamokat, hogy – saját megbízatásuk és hatáskörük keretein belül – alkalmazzák a stratégiában foglalt vezéreket és szükség szerint hajtsák végre a stratégiában javasolt cselekvési irányvonalakat és kezdeményezéseket, többek között a következők révén:
- a) konkrét intézkedések megtétele a globális egészségügynek a releváns ágazatokban (amelyekbe beletartozik a népegészségügy, az éghajlat és a környezet, a kutatás és az innováció, a digitalizáció, az oktatás, a szociális védelem, a víz és a szanitáció, a mezőgazdaság és az élelmiszerrendszerek, a korrupció elleni fellépés, a kereskedelem, a nemzetközi fejlesztési együttműködés, a polgári védelmi mechanizmusok és a humanitárius segítségnyújtás), valamint az uniós költségvetés alá tartozó valamennyi releváns pénzügyi eszközben és pénzügyi intézményben való előmozdítása érdekében, mégpedig az egészségügyi szempontok minden szakpolitikában való érvényesítését célzó megközelítés megvalósításával és a releváns uniós keretekkel, kezdeményezésekkel és szakpolitikákkal való szinergiák előmozdításával; valamint egy olyan, átalakító erejű megközelítés megerősítésével, amely kezeli a nemek közötti különbségek kiváltó okait;
 - b) a kapacitások megerősítése és a koordinációnak többek között a nem hivatalos együttműködés révén történő fokozása, a kezdeményezések és fellépések hatékonyságának és hatásainak fokozása érdekében, annak biztosítása, hogy az Unió és tagállamai egységes álláspontot képviseljenek a releváns nemzetközi fórumokon, valamint a párbeszéd és a közös kommunikációs erőfeszítések fokozása multilaterális, regionális és nemzeti szinten;

- c) proaktív és konstruktív szerep vitele a multilaterális együttműködésnek a globális kormányzásban meglévő hiányosságok kitöltésével történő megerősítése érdekében, valamint a fellépés kiegészítő jellegének és koherenciájának biztosítása, magjában egy megerősített és hatékonyabb, elszámoltatható és fenntarthatóan finanszírozott WHO-val, megjegyezve, hogy az érintett tanácsi szervezetben foglalkozni lehetne azzal, hogy az Európai Unió hivatalos megfigyelői státuszra kíván szert tenni a WHO-nál, és erről határozni lehetne;
 - d) a kétoldalú, regionális, transzregionális és globális partnerségek bővítése a stratégiában azonosított prioritásokkal összhangban, valamint az egyes országokhoz és régiókhoz igazított válaszingedmények meghozatala az „Európa együtt” megközelítés által, az „Európa együtt” kezdeményezések végrehajtása, többek között a helyi közösségek és a civil társadalmi szervezetek támogatásával, valamint a tájékoztatási tevékenységekben, így többek között a partnerországokkal való politikai és emberi jogi párbeszédben történő aktív részvétellel;
 - e) a stratégia kapcsán elért előrehaladás és a stratégia hatásainak rendszeres számbavétele, legkésőbb 2024-től kezdve.
9. A stratégia teljes végrehajtását illetően a Tanács szorgalmazza, hogy a stratégia célkitűzéseinek és prioritásainak megvalósítása során mindvégig vonják be a civil társadalom, a tudományos körök, a magánszektor, az EBB és az EBRD, egyéb európai fejlesztési bankok és pénzügyi intézmények, a WHO-t is magában foglaló ENSZ-rendszer és egyéb releváns szereplők, továbbá a GAVI Oltóanyag-szövetség, valamint az AIDS, a tuberkulózis és a malária elleni küzdelmet célzó globális alap képviselőit.
10. A Tanács továbbá felkéri a Bizottság szolgálatait és az EKSZ-t a következőkre:
- a) az Unió koherens globális egészségügyi diplomáciájának kidolgozása a meglévő kapacitásokra építve és azok legjobb felhasználásával, az „Európa együtt” megközelítés alapján, a tagállamokkal koordinált módon;
 - b) a globális egészségügyi kapacitás növelése az Unió kulcsfontosságú képviselőin, fontolóra véve többek között nemzeti szakértők kirendelését is;
 - c) a stratégia végrehajtásának és hatásainak nyomon követése és értékelése egy olyan integrált és participatív keret segítségével, amelyet a tagállamokkal szoros együttműködésben, a meglévő nyomonkövetési és értékelési eszközökre alapozva, valamint az életkorra és nemekre lebontott adatok gyűjtésére irányuló fokozott erőfeszítések révén kell kidolgozni, továbbá eredményjelentések készítése és az előrehaladás megvitatására hivatott éves ülések összehívása, ideértve többek között a világegészségügyi fórumot is.